

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK HISTORYCZNYCH
INSTYTUT HISTORII

ACTA

POLONIAE

HISTORICA

LXXXII

WYDAWNICTWO NAUKOWE

Semper

2000

Nr indeksu 35 130X
PL ISSN 0001-6829

<http://rcin.org.pl>

CONTRIBUTORS

MARIAN BISKUP — *professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences, Dept. of Pomerania and Baltic Countries Studies (36 Szeroka Street, 87-100 Toruń); specialisation: medieval history.

MARIA BOGUCKA — *professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences (Rynek Starego Miasta 29/31, 00-272 Warszawa); specialisation: economic, social and cultural history of early modern times.

ANDRZEJ KORYN — *doctor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences; specialisation: history of the 20th century.

GRZEGORZ MYŚLIWSKI — *doctor*; Historical Institute of Warsaw University (26/28 Krakowskie Przedmieście Street, 00-325 Warszawa); specialisation: medieval history.

JAN TYSZKIEWICZ — *professor*; Historical Institute of Warsaw University; specialisation: medieval Central and East Europe history.

TOMASZ WIŚLICZ — *doctor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences; specialisation: history of early modern times.

ANDRZEJ ZAĆMIŃSKI — *doctor*; Institute of History, High Pedagogical School (34, Przemysłowa Street, 85-758 Bydgoszcz); specialisation: recent history.

JANUSZ ŻARNOWSKI — *professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences; specialisation: history of the 20th century.

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK HISTORYCZNYCH
INSTYTUT HISTORII

ACTA
POLONIAE
HISTORICA

82

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
2000

BOARD OF EDITORS

Jan Baszkiewicz (President), Maria Bogucka (Editor-in-chief),
Monika Hamanowa, Antoni Mączak, Karol Modzelewski, Jan Pirożyński,
Stanisław Russocki, Marek Sędek, Tomasz Szarota (Assistant Editor),
Roman Wapiński, Tomasz Wiślicz-Iwańczyk (Secretary),
Andrzej Wyczański, Jerzy Wyrozumski,
Janusz Żarnowski (Member of Editorial Group)

Editorial Assistant — Hanna Kordowicz

INSTYTUT HISTORII PAN

Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa

fax: (+48) (22) 831 36 42

e-mail: ihpan@ihpan.edu.pl

© Copyright by Instytut Historii PAN, Warszawa, 2000

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, Poland

Tel./fax: (+48) (22) 828 49 73

Bank: PKO BP VII O/Warszawa nr 10201071-109628-270-1

e-mail: zam@semper.pl

http: //www. [semper.pl](http://www.semper.pl)

Contents

STUDIES

Grzegorz Myśliwski, Between Memory and Anticipation. Temporal Consciousness of Mazovian Society, the 12th — the Mid-16th Century	5
Jan Tyszkiewicz, Tartar Conveyors — <i>vectores et aurigae</i> — in the Polish-Lithuanian State, the 16th — the First Half of the 17th Century	37
Tomasz Wiślicz, Peasant Funerals in Early Modern Poland	49
Andrzej Zaćmírski, Third World War in the Plans of the Polish Emigration in Great Britain in 1945–1956	81
Andrzej Koryn, The Federation Issue in the Balkans and the Danube Basin after World War II	109

DISCUSSIONS

Marian Biskup, Neue Forschungen über die Geschichte der Baltendeutschen	131
Janusz Żarnowski, East-Central Europe, a Periphery of "Genuine Europe"?	171

RESEARCH IN PROGRESS

Maria Bogucka, New Perspectives on Gender	185
---	-----

REVIEWS

"Questiones medii aevi novae", vol. 3, 1998. Foreign experts (Maria Bogucka); Borys A. Gudziak, Crisis and Reform. The Kyivan Metropolitanate, the Patriarchate of Constantinople and the Genesis of the Union of Brest (Edward Opaliński); Józef Długosz, The Latifundia of the Lubomirskis in the 17th Century. Their Foundation, Development and Division (Marceli Kosman); Michał Kopczyński, Studies on the 17th–18th Century Peasant Family in Poland (Cezary Kukło); Jürgen Hensel (hrsg.), Polen, Deutsche und Juden in Lodz 1820–1939. Eine schwierige Nachbarschaft (Janusz Żarnowski); Ludwik Hass, Polish Freemasons at Home and Abroad 1821–1999. A Biographical Dictionary (Janusz Żarnowski); Jan Molenda, The Peasants, the Nation, Independence — The Emergence of the Peasants' National and Civic Attitudes in Galicia and the Polish Kingdom on the Eve of Poland's Rebirth (Krzysztof Dunin-Wąsowicz); Werner Benecke, Die Ostgebiete der Zweiten Polnischen Republik. Staatsmacht und öffentliche Ordnung in einer Minderheitenregion 1918–1939 (Piotr Łossowski); Iván T. Berend, Decades of Crisis: Central and Eastern Europe before World War II (Janusz Żarnowski)	211
---	-----

ABSTRACTS	241
----------------------------	-----

NEWS

Johannes a Lasco <i>Redivivus</i> (Krystyna Lindenbergl)	295
Historical Journals Editors' Conference in Trent (Monika Hamanowa)	296

Annales

Histoire, Sciences Sociales

Fondateurs : Marc BLOCH et Lucien FEBVRE.

Revue bimestrielle publiée depuis 1929 par l'École des Hautes Études en Sciences Sociales
avec le concours du Centre National de la Recherche Scientifique

55e ANNÉE — N° 3

MAI-JUIN 2000

LECTURES ET RÉCEPTIONS D'UNE ŒUVRE

Éric MAIGRET, Les trois héritages de Michel de Certeau. Un projet éclaté d'analyse de la modernité

L'HISTOIRE FACE À L'ARCHÉOLOGIE

Philippe BRAUNSTEIN, Présentation

Philippe LEVEAU, Le paysage aux époques historiques : un document archéologique

Étienne HUBERT, *L'incastellamento* dans le Latium. Remarques à propos de fouilles récentes

Michel GRAS, Donner du sens à l'objet. Archéologie, technologie culturelle et anthropologie

John SCHEID, Pour une archéologie du rite

CONFLITS POLITIQUES D'ANCIEN RÉGIME (FRANCE ET MONARCHIE HISPANIQUE)

José Javier RUIZ IBÁÑEZ, Théories et pratiques de la souveraineté dans la Monarchie hispanique : un conflit de juridictions à Cambrai

Jean-Frédéric SCHAUB, Révolutions sans révolutionnaires ? Acteurs ordinaires et crises politiques sous l'Ancien Régime (note critique)

Histoire de l'Espagne (comptes rendus)

RÉDACTION : 54, boulevard Raspail, 75006 PARIS

ABONNEMENTS 2000

	France	Étranger
Particuliers/ <i>Individuals</i>	☐ 488 FF	☐ 620 FF
Institutions/ <i>Institutions</i>	☐ 570 FF	☐ 695 FF
Étudiants/ <i>Students</i>	☐ 320 FF	

Les abonnements doivent être souscrits auprès de

Send your order and payment to the order of :

COLIN-ABONNEMENTS - F 75704 PARIS CEDEX 13

Tél. : 01.45.87.53.83 - Fax : 01.43.37.53.00 - Numéro Vert : 0800 032 032.

Annales

Histoire, Sciences Sociales

Fondateurs : Marc BLOCH et Lucien FEBVRE.

Revue bimestrielle publiée depuis 1929 par l'École des Hautes Études en Sciences Sociales
avec le concours du Centre National de la Recherche Scientifique

55e ANNÉE — N° 2

MARS-AVRIL 2000

FABRIQUER LA STATISTIQUE (URSS ET FRANCE)

Alain BLUM, La purge de 1924 à la Direction centrale de la statistique
Albert OGIEN, La volonté de quantifier. Conceptions de la mesure de l'activité médicale

TEXTE ET PARATEXTE AU MOYEN AGE

Alain BOUREAU, La censure dans les universités médiévales (note critique)
Houari TOUATI, La dédicace des livres dans l'Islam médiéval

FIGURES D'AUTEURS. MUSIQUE ET LITTÉRATURE, FRANCE 17e-20e SIÈCLES

Dinah RIBARD, Philosophe ou écrivain ? Problèmes de délimitation entre histoire littéraire et histoire de la philosophie en France, 1650-1850
Jane F. FULCHER, Concert et propagande politique en France au début du 20e siècle
Anne SIMONIN, La mise à l'épreuve du nouveau roman. Six cent cinquante fiches de lecture d'Alain Robbe-Grillet (1955-1959)

L'Europe au 16e siècle (comptes rendus)

RÉDACTION : 54, boulevard Raspail, 75006 PARIS

ABONNEMENTS 1999

	France	Étranger
Particuliers/ <i>Individuals</i>	□ 488 FF	□ 620 FF
Institutions/ <i>Institutions</i>	□ 570 FF	□ 695 FF
Étudiants/ <i>Students</i>	□ 320 FF	

Les abonnements doivent être souscrits auprès de

Send your order and payment to the order of :

COLIN-ABONNEMENTS - F 75704 PARIS CEDEX 13

Tél. : 01.45.87.53.83 - Fax : 01.43.37.53.00 - Numéro Vert : 0600 032 032.

TO BE PUBLISHED IN THE 83 VOLUME:

Andrei Pippidi, Moldavie et Pologne: la fin de la vassalité

Marek Słoń, Hospital and Old Age in Late-medieval Wrocław

Hanna Zaremska, The Jewish Street in Cracow,
14th–the First Half of 15th Century

Nora Koestler, Jüdinnen in der Habsburger Monarchie
und Emanzipation

Michał J. Zacharias, Decentralization Tendencies
in the Political System of Yugoslavia in the Late 1960s.

WARUNKI PRENUMERATY NA ROK 2001

Pismne zamówienia na krajową prenumeratę pocztową przyjmowane są przez Wydawnictwo Naukowe Semper, 00-321 Warszawa, ul. Bednarska 20A w następujących terminach: do 20 maja 2000 na pierwsze półrocze lub na cały rok oraz do 20 listopada 2000 na drugie półrocze. Cena zeszytu w prenumeracie wynosi **16 zł** w przypadku odbioru półrocznika w Wydawnictwie. Wysyłka w kraju kosztuje 4 zł za numer.

Prenumeraty przyjmowane są również w księgarniach naukowych i akademickich na terenie całego kraju, a także u innych dystrybutorów, ale w takich przypadkach cena zeszytu może różnić się od podanej wyżej.

Prenumerata ze zleceniem dostawy za granicę przyjmowana jest przez Wydawnictwo Naukowe Semper, 00-321 Warszawa, ul. Bednarska 20A, bezpośrednio w siedzibie Wydawnictwa lub w formie przedpłat na okresy półroczne na konto PKO BP VII Oddział w Warszawie, Nr 10201071-109628-270-1 w następujących terminach: do 20 maja 2000 na pierwsze półrocze lub na cały rok oraz do 20 listopada 2000 na drugie półrocze. Cena w prenumeracie zagranicznej w 2001 roku (opłaconej w kraju) za jeden zeszyt wynosi:

	poczta zwykła	poczta lotnicza
Europa	35 zł	40 zł
Pozostałe kraje		50 zł

ORDERS FOR SUBSCRIPTION:

- till 20 May 2000 for I issue 2001,
- till 20 November 2000 for II issue 2001.

Recent and old issues are available at the bookshop of

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, Poland

tel./fax:

(+48) (22) 828 49 73

bank:

PKO BP VII O/Warszawa nr 10201071-109628-270-1

e-mail:

zam@semper.pl

http://www.

semper.pl

Subscription orders available through the local press and books distributors (price per copy US \$ 29, postage included) or Foreign Trade Enterprise „ARS POLONA”, 00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland.